

نقش پهپاد در جنگ‌های آینده

(صحنه نبرد ناهمگون)

دانشگاه عالی دفاع ملی، بهار ۱۳۹۲

www.ketab.ir

سرشناسه: نقش پهپاد در جنگ‌های آینده (صحنه نبرد ناهمگون)

عنوان و نام پدیدآور: دکتر حسین شکوهی

تألیف: حسین شکوهی؛ ویراستار ادبی: دکتر داوود آقامحمدی، سیاوش حسن آبادی

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه عالی دفاع ملی، انتشارات، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۲۳۰ ص.

موضوع: موشک‌های هدایت شونده

شناسه افزوده: دانشگاه عالی دفاع ملی. انتشارات

دانشگاه عالی دفاع ملی

نقش پهپاد در جنگ‌های آینده

(صحنه نبرد ناهمگون)

تألیف: دکتر حسین شکوهی

ویراستاری علمی و ادبی: معاون پژوهش، لید علم دانشگاه

طراح جلد: سید مجید علی

حروفچینی و صفحه‌آرایی: بابک سفت

بهاء: ۱۵۰۰۰ ریال

نوبت و سال چاپ: نوبت اول - بهار ۱۳۹۲

شابک: ۳-۸۹-۵۳۹۱-۶۰۰-۹۷۸

تیراژ: ۳۰۰۰

ناشر: انتشارات دانشگاه عالی دفاع ملی (داعا)

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

نشانی: تهران، ضلع شمالی بزرگراه شهید بابایی، بعد از اتوبان هنگام، دانشگاه عالی دفاع ملی

دورنگار: ۲۲۹۷۰۳۲۷

تلفن: ۲۲۹۷۰۳۴۳

آدرس پست الکترونیکی: info@sndu.ac.ir

(فهرست)

صفحه	عنوان
۹.....	پیشگفتار
۱۲.....	مقدمه
۱۹.....	فصل اول: جنگ ناهمگون
۲۱.....	مفهوم شناسی جنگ ناهمگون
۲۱.....	تقسیم بندی نسبی جنگ
۲۴.....	جنگهای آینده
۲۶.....	مفهوم جنگ ناهمگون
۲۸.....	تفاوت جنگ کلاسیک و جنگ ناهمگون
۲۹.....	تاریخچه جنگ ناهمگون
۳۱.....	تعاریف و مفاهیم جنگ ناهمگون
۳۵.....	ویژگیهای صحنه جنگ ناهمگون
۴۶.....	ابزارهای جنگ ناهمگون
۴۷.....	روشهای جنگ ناهمگون
۴۹.....	نقاط قوت و ضعف جنگ ناهمگون
۴۹.....	وجه آفندی و پدافندی جنگ ناهمگون
۵۰.....	لزوم راهبرد مناسب در جنگ ناهمگون
۵۱.....	نمونه‌هایی از جنگ ناهمگون
۵۶.....	فصل دوم: پهباد
۵۶.....	مفهوم شناسی پهباد
۵۷.....	تعریف پهباد
۵۸.....	تاریخچه و سیر تحولات پهباد
۵۸.....	تاریخچه پهباد در جهان

۶۳	تاریخچه پهپاد در ایران
۶۶	طبقه بندی پهپادها
۶۸	کاربردها و قابلیت های پهپاد
۷۲	کاربردهای نظامی پهپاد
۷۶	کاربردهای غیرنظامی پهپاد
۷۷	مأموریت های پهپادی
۸۵	اهمیت پهپادها
۸۶	شاخص های مؤثر بر مأموریت های پهپادی
۱۰۴	خطرهای استفاده و پذیریهای پهپاد
۱۰۹	فصل سوم: جایگاه پهپاد در صحنه جنگ ناهمگون
۱۱۱	بررسی نقش و جایگاه پهپاد در جنگ ناهمگون
۱۱۳	تاکتیکهای پهپادها در جنگ ناهمگون
۱۱۴	تهدیدهای پهپادها در جنگ ناهمگون
۱۱۵	دلایل به کارگیری پهپاد در جنگ ناهمگون
۱۱۹	شاخص های پهپادی مؤثر در جنگ ناهمگون
۱۱۹	شاخص های تأثیر گذار بر پهپادهای اطلاعاتی در جنگ ناهمگون
۱۲۰	شاخصهای تأثیر گذار بر پهپادهای عملیاتی در جنگ ناهمگون
۱۲۱	شاخص های تأثیر گذار بر پهپادهای پشتیبانی در جنگ ناهمگون
۱۲۲	ویژگی های با اهمیت صحنه جنگ ناهمگون
۱۲۳	اثر بخشی شاخص های پهپادی بر زیر مأموریت ها
۱۲۶	تبیین راهکارهای توسعه و نقش پهپاد در جنگ ناهمگون
۱۲۸	نحوه به کارگیری پهپاد در برخی عملیات ها
۱۲۹	جنگ ویتنام
۱۳۱	جنگ اول خلیج فارس

۱۳۳	 عملیات بوسنی
۱۳۴	 جنگ چین
۱۳۴	 جنگ یوگسلاوی
۱۳۶	 جنگ افغانستان
۱۳۸	 جنگ دوم خلیج فارس
۱۴۱	 فصل چهارم: بررسی وضعیت پهپادها در جهان
۱۴۳	 کشورهای منطقه ی
۱۴۳	 روسیه
۱۵۴	 امارات متحده عربی
۱۵۶	 چین
۱۶۶	 ترکیه
۱۷۱	 هند
۱۷۵	 پاکستان
۱۷۹	 مصر
۱۸۳	 رژیم صهیونیستی
۱۹۰	 کشورهای فرامنطقه‌ای
۱۹۰	 انگلیس
۱۹۳	 آمریکا
۲۰۷	 اتریش
۲۱۰	 برزیل
۲۱۰	 آلمان
۲۱۹	 منابع

پیشگفتار

جنگ ناهمگون با توجه به ویژگی‌هایی که برای آن برمی‌شمارند، الگوی جنگ نوظهوری نیست بلکه بسط مفهومی کهن با ادبیاتی تازه است که در همه جنگ‌های گذشته از جمله دوران هشت سال دفاع مقدس می‌توان مصادیق کاربست نظری و عملی آن را یافت. با مطالعه راهبرد گذشتگان در جنگ‌ها به سهولت می‌توان یافت که الگوی ناهمگون امروزی نیز بر پایه آن بنا شده است. الگوهایی که در تمامی سطوح جنگ قابل اجرا و در همه سطوح در پی نیل به تأثیر را برمی‌دارند. جنگ ناهمگون به معنای عملیات، سازماندهی و اندیشه‌ورزی متفاوت از دشمن به منظور به حداکثر رساندن برتری‌های خودی و بهره‌برداری از نقاط ضعف دشمن و به دست گرفتن ابتکار عمل، با به دست آوردن آزادی عمل بیشتر است. این می‌تواند سیاسی-راهبردی، نظامی-عملیاتی و ترکیبی از این‌ها باشد. این نوع ناهمگونی می‌تواند در شیوه‌ها، فناوری‌ها، ارزش‌ها، فرماندهی، سیستم‌های زمانی یا ترکیب‌هایی از آن‌ها باشد، یا هر دو بعد فیزیکی و روانی جنگ را شامل شود. اما آنچه در این باره شایان توجه است این که بنا به ماهیت این الگوی جنگ به دست گرفتن ابتکار عمل به شیوه‌ای غیر مرسوم درحالی غیر منتظره، درعرصه‌ای بکر، با ابزاری استفاده‌شده با استفاده از افراد و سازمانی متفاوت می‌تواند تهدیدی جدی برای کشور هدف باشد و سرکشی در غرغ از سطح قابلیت‌هایش می‌تواند هدف این رویکرد قرار گیرد.

پهپادها با تکیه بر توان انجام عملیات شبانه‌روزی و نقاط در دست علیه اهداف ساکن و متحرک در تمام شرایط آب و هوایی و توان پروازها، هدایت پذیر از راه دور و یا تمام خودکار می‌توانند درانجام ماموریت‌های سخت درصحنه جنگ آینده موفقیت‌های زیادی کسب نمایند. به طوری که در این مناطق حساس که با پیشرفته‌ترین سامانه‌ها پدافندی مجهز است و دارای کنترل آتش راداری یا موشک‌های هدایت‌پذیر است و سامانه‌های صوت سامانه پدافندی تقریباً نفوذ ناپذیر در آمده‌اند، نفوذ می‌کند و با عکسبرداری و فوایدی از این همزمان اطلاعات می‌فرستد. اکثر کشورهای دنیا یکی از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات را استفاده از این پرنده‌ها می‌دانند؛ زیرا با کمترین هزینه و تلفات جانی می‌توانند اطلاعات با ارزش را در اسرع وقت از منطقه عملیاتی به دست آورند.

مهم‌ترین وظایف این وسایل پرنده تعیین مختصات هدف از طریق ارسال تصاویر زنده در میدان جنگ، ثبت نتایج و آثار بمباران‌ها و آتش باری توپخانه روی اهداف و برآورد میزان

تخریب قبل و بعد از عملیات و انتقال این تصاویر از طریق کانال‌های امن به پست فرماندهی خودی، دیدبانی توپخانه با میدان دید وسیع در داخل خاک حریف، شناسایی مناطق عملیاتی و عوارض حساس و ارسال تصاویر زنده و انجام عکسبرداری برنامه‌ریزی شده یا بنا به دستور کاربر و شرکت در برنامه‌های جنگ روانی با پخش اعلامیه یا حمله به اهداف حیاتی دشمن است. به همین دلیل پهبادها به دلیل کوچک بودن، قدرت نفوذ بالا، سهولت به کارگیری، ساخت، تولید، نگهداری و تعمیرات بی نیازی به تأسیسات و پایگاه بزرگ و ... مورد توجه قدرتمند ای مرگ هوایی قرار گرفته است، به طوری که قیمت هر یک از این وسایل پرنده گاهی به کمتر از یک هزارم جنگنده‌های پیشرفته می‌رسد.

فصل اصلی تألیف این کتاب تدوین و تبیین نقش و جایگاه پهباد در صحنه جنگ ناهمگون است. به این منظور در فصل یکم مفاهیم، تعاریف و تاریخچه جنگ ناهمگون با استفاده از بررسی‌های صورت گرفته ارائه می‌شود. در فصل دوم مفاهیم، تاریخچه و ویژگی‌های پهباد بیان و مشخص شده است. در فصل سوم جایگاه پهباد در صحنه جنگ ناهمگون مشخص می‌شود. همچنین در فصل چهارم به بررسی وضعیت پهبادها در جهان پرداخته می‌شود. و در فصل پنجم این کتاب نقش پهبادها در نظام دفاعی جمهوری اسلامی ایران بیان شده است.

از زحمات و راهنمایی‌های عالمانه و دلسوزانه استادان گرانقدر به ویژه امیر سرتیپ ۲ دکتر حسین نواده توپچی، امیر سرتیپ ۲ دکتر محمد رضا خراشادی‌زاده، سردار سرتیپ غلامرضا محرابی و سردار سرتیپ ۲ احمد کوچکی، دکتر عزیز عصاریان که با سعه صدر فراوان، موجب پربار شدن این کتاب شدند سپاسگزاری می‌کنم. همچنین از کمک و یاری همکاران عزیز، جناب آقایان روح الله اسفندیاری، حسن درگاهی، علی همت عندلیبی و مجتبی نورعینی از صمیم قلب تشکر و سپاسگزاری می‌کنم.

دکتر حمید موهبی

دانش آموخته‌ی دکترای دفاع ملی